

Granskning av brandskydds- arbetet

Uppföljningsgranskning
Region Dalarna

KPMG AB

2022-05-06

Antal sidor 16

Region Dalarna
Granskning av brandskydds-arbetet

2022-05-06

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	6
2.4	Tidigare granskning av brandskydd	6
3	Resultat av granskningen	8
3.1	Organisationsbeskrivning av centrala roller i brandskyddsarbetet i Region Dalarna	8
3.2	Genomförda åtgärder efter föregående granskning	9
3.3	Systematiskt brandskyddsarbete i Region Dalarna	12
3.4	Covid-19 pandemins effekter på brandskyddsarbetet	16
3.5	Övriga frågeställningar som är relevanta	16

1 Sammanfattning

KPMG har av Region Dalarnas revisorer fått i uppdrag att granska rutinerna kring regionens brandskyddsarbete. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att berörda styrelser och nämnder delvis vidtagit erforderliga åtgärder för att förbättra regionens brandskyddsarbete.

Vår bedömning är att berörda nämnder inte fullt ut säkerställt att synpunkter och rekommendationer från revisorernas tidigare uppföljning har beaktats. Vidare är vår bedömning att åtgärderna i Regionstyrelsens och hälso-sjukvårdsnämndens yttrande som svar på tidigare revisionsrapport till stora delar inte har verkställts. Baserat på detta är vår samlade bedömning att de åtgärder som vidtagits enbart till viss del varit ändamålsenliga och inneburit ett stärkt brandskyddsarbete.

Vi kan konstatera att ett antal förändringar har skett gällande brandskyddet sedan föregående granskning. Sedan 2021 finns en central brandstrateg som arbetar regionövergripande strategiskt och en brandsamordnare på hälso- och sjukvårdsförvaltningen som arbetar med det strategiska brandskyddsarbetet inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Brandkommittén med en representant från varje förvaltning har återigen aktiverats under 2021 efter en tids uppehåll och fungerar som ett samverkade organ gällande brandskydd. Under mars 2022 har en reviderad utbildningsplan för brandskyddsutbildningen beslutats och implementerats. Genom detta bedömer vi att tydligheten i brandskyddsarbetet har ökat.

Däremot kan vi se att kontrollen och uppföljningen av brandskyddsarbetet har brister. Vid tillfället för granskningen finns en förteckning av brandombud, denna är dock inte att beakta som aktuell då den inte uppdateras kontinuerligt. Deltagarantalet på de obligatoriska brandskyddsutbildningarna steg 1 och 2 är fortsatt låga, då enbart 50-60% av regionens anställda har genomfört utbildningarna under 2021.

Regionens gemensamma mall av så kallade brandkort, som består av fyra fysiska kort med beskrivningar och uppgifter som ska genomföras vid misstänkt brand, används i stora delar av regionen men inte av alla verksamheter. Cirka hälften av regionens verksamheter har genomfört aktiviteter och dokumenterat dessa genom den obligatoriska checklistan för brand som ska göras på Regionfastigheters portal 2 gånger/år. Egenkontrollen finns vid tillfället inte i det digitala avvikelssystemet. Regionen saknar även statistik för brandövningar och på grund av det finns det ingen uppfattning om hur ofta regionens verksamheter övar.

Vår bedömning är således att det systematiska brandskyddsarbetet idag enbart till viss del kan betraktas som tillräckligt och effektivt vid granskande enheter. Denna bedömning baseras på ovan nämnda iakttagelser och att företrädare för regionen

själva uppger att de inte har tillräcklig kontroll över och kunskap om i vilken utsträckning det systematiska brandskyddet genomförs.

Revisorerna framförde i tidigare granskning att en dedikerad resurs vid varje sjukhus kan bidra till att säkerställa rätt stöd, tillräcklig utbildning, att brandskyddskontroller sker i tillräcklig grad och inte minst att riskbedömningar med konsekvensanalys avseende utrymningskapacitet genomförs vid överbeläggningar. Brandkommittén har under våren 2022 genom en intern enkät undersökt om regionens förvaltningar ser ett behov av en sådan resurs och svaren har visat att det finns en stödfunktion efterfrågas.

I de fall verksamheterna har överbeläggningar uppger de intervjuade att det finns riktlinjer med tydligt mandat i verksamheterna för att genomföra riskbedömningar och konsekvensanalys för utrymning. Vidare är vår bedömning är att Covid-19 pandemin till viss del har påverkat förutsättningarna för att upprätthålla ett fullgott brandskyddsarbete. Personal som omflyttats eller tillfälligt bytt arbetsplats uppges ha fått en introduktion i brandskyddsarbetet. Brandskyddsutbildningarna ändrades från fysisk till digital form för att möjliggöra utbildning trots pågående pandemi. Bristen på förvaringsmöjligheter för skyddsmaterial och medicinskt utrustning uppges vara en av de största utmaningarna för brandskyddet under Covid- 19 pandemin.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi regionstyrelsen och hälso-sjukvårdsnämnden att:

- Säkerställa att åtgärder och aktiviteter i Regionstyrelsens och hälso-sjukvårdens yttrandet genomförs.
- Stärka uppföljning och kontroll över brandskyddsarbetet.
- Säkerställa att möjligheten att tillsätta en stödfunktion för brandskydd på respektive sjukhus/ övrig utpekad verksamhet i regionen undersöks och resulterar i fortsatta åtgärder.

2 Bakgrund

Enligt lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) 2 kap. 2 § ska ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. De förebyggande åtgärderna kan vara av både teknisk och organisatorisk art. Räddningsverket (numer MSB) har till följd av lagstiftningen meddelat allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3).

Revisorerna genomförde under år 2012 en granskning av regionens brandskyddsarbete i vilken bla konstaterades delvis allvarliga brister. 2019 genomfördes därför med stöd av KPMG en uppföljningsgranskning. Denna visade att ansvariga nämnder vidtagit åtgärder för att förbättra brandskyddsarbetet men inte i tillräcklig utsträckning säkerställt att dessa också genomförts. Som exempel noterades brister i implementering och uppföljning av brandskyddsarbetet samt avsaknad av riskbedömningar och konsekvensanalyser av utrymningskapaciteten vid överbeläggningar.

Med hänsyn till de konsekvenser brister i brandskyddsarbetet kan leda till aviserade revisorerna redan i anslutning till uppföljningsgranskningen att de hade för avsikt att i en förnyad uppföljningsgranskning återkomma till ämnet. Berörda nämnder har efter uppföljningsgranskningen haft drygt två år på sig att åtgärda påtalade brister. Även om regionen under den aktuella tiden även haft att hantera konsekvenserna av pågående pandemi bedömer revisorerna att brandskyddsarbetet har en sådan vikt att detta inte kan nedprioriteras, bland annat mot bakgrund av att en av iakttagelserna i uppföljningsgranskningen avsåg brister i riskbedömningar och konsekvensanalyser av utrymningskapaciteten vid överbeläggningar – en situation som kan vara särskilt aktuell vid den press vården utsatts för under pandemin.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i yttrande 2019-12-03 redovisat bland annat vilka åtgärder nämnden har för avsikt att vidta för att åtgärda påtalade brister.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge underlag för att kunna bedöma om berörda styrelser och nämnder vidtagit erforderliga åtgärder för att förbättra regionens brandskyddsarbete.

Granskningen har med utgångspunkt i tidigare genomförd granskning särskilt beaktat:

- Vilka åtgärder har berörda nämnder, efter föregående granskning, vidtagit för att stärka brandskyddsarbetet?

- Har de synpunkter och rekommendationer som lämnats av revisorerna i samband med tidigare uppföljningsgranskning beaktats?
- Har de åtgärder Hälso- och sjukvårdsnämnden angav i sitt yttrande 2019-12-03 verkställts?
 - Har vidtagna åtgärder varit ändamålsenliga och inneburit ett stärkt brandskyddsarbete?
 - Kan det systematiska brandskyddsarbetet idag betraktas som tillräckligt och effektivt vid granskade enheter?
 - Är det t ex tydligt vem som har mandat att fatta eventuella beslut efter genomförda riskbedömningar p g a överbeläggningar?
 - Har pågående pandemi påverkat förutsättningarna att upprätthålla ett fullgott brandskyddsarbete?
 - Informeras t ex personal som omflyttas/byter arbetsplats om vad som gäller för brandskyddet på den nya/tillfälliga arbetsplatsen?
 - Övriga frågeställningar som är relevanta för att uppnå granskningens syfte

Uppföljningsgranskningen avser sjukhusen i Falun, Mora, Avesta, Ludvika och Säter. Granskningen avser regionens ansvar för ett systematiskt brandskyddsarbete. Någon bedömning av det fysiska brandskyddet i aktuella lokaler ingår inte i uppdraget.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen (2017:725). Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan befattning som gäller för verksamheten 6 kap § 6
- Lag (2003: 778) skydd mot olyckor
- Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematisk brandskyddsarbete SRVFS 2004:3
- Övriga regler, policys och riktlinjer för brandskydd

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av Region Dalarnas säkerhetspolicy, brandskyddsregler, utbildningsplan för brandskyddsarbete, brandkort, checklista brandkort, årsrapport för brandskyddsarbete 2021 har genomförts. Utöver det har anteckningar från brandkommittén samt protokoll från hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen också granskats.
- Uppgifter har också inhämtats genom utskick av frågor i form av självskattning till utvalda verksamheter och brandombud från respektive sjukhus. Ett antal frågor har skickats ut via mejl och besvarats av verksamhetschef och brandombud från varje utvald verksamhet.
- Intervjuer har genomförts med ordförande i regionstyrelsen, ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden, hälso- och sjukvårdsdirektör, säkerhetschef, central brandstrateg/föreståndare för brandfarlig vara samt brandsamordnare för hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Rapporten är faktakontrollerad säkerhetschef, central brandstrateg/ föreståndare för brandfarlig vara och brandsamordnare för hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

2.4 Tidigare granskning av brandskydd

Revisorerna genomförde 2019 på uppdrag av Region Dalarnas revisorer en granskning av brandskyddsarbetet vid sjukhus. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2019.

Det övergripande syftet med granskningen var att ge underlag för att bedöma om ansvariga nämnder efter föregående granskning vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalats. Revisorernas samlade bedömning var att detta delvis har skett. Nya riktlinjer hade i början av september 2019 beslutats av regiondirektören, men arbetet hade inte skett skyndsamt, då det gått elva år sedan den föregående riktlinjen antogs och sju år sedan påpekandet i den föregående granskningen om att en ny riktlinje skyndsamt behöver tas fram.

Revisorerna framförde i tidigare granskning att en dedikerad resurs vid varje sjukhus kan bidra till att säkerställa rätt stöd, tillräcklig utbildning, att brandskyddskontroller sker i tillräcklig grad och inte minst att riskbedömningar med konsekvensanalys avseende utrymningskapacitet genomförs vid överbeläggningar.

Vidare ingick i uppföljningen en bedömning av om regionens interna ansvarsförhållanden, beredskap och systematiska brandskyddsarbete kunde bedömas som tydligt och tillräckligt för ett fullgott brandskydd i regionens lokaler. Revisorernas samlade bedömning var att det finns klara brister. Mindre brister identifierades avseende ansvarsförhållanden, särskilt med hänvisning till en ny

Region Dalarna

Granskning av brandskydds-arbetet

2022-05-06

riktlinje som hade beslutats och formaliserats. Allvarligare brister fanns dock avseende beredskap genom avsaknad av riskanalyser i samband med överbeläggningar och avseende säkerställande av att utbildningar genomförs liksom säkerställande av att brandskyddskontroller genomförs.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderade revisorerna Regionstyrelsen att:

— Vidta åtgärder för att säkerställa att utbildningar övningar, riskanalyser vid överbeläggning och uppföljningar sker i den omfattning som utbildningsplanen m.m. anger

— Vidta åtgärder för att säkerställa att Region Dalarna har en aktuell förteckning över brandskyddsombud

Mot bakgrund av granskningen rekommenderade revisorerna Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

— Vidta åtgärder för att säkerställa att utbildningar övningar, riskanalyser vid överbeläggning och uppföljningar sker i den omfattning som utbildningsplanen m.m. anger

— Säkerställa att egenkontroller av brandskyddsarbetet sker i tillräcklig omfattning

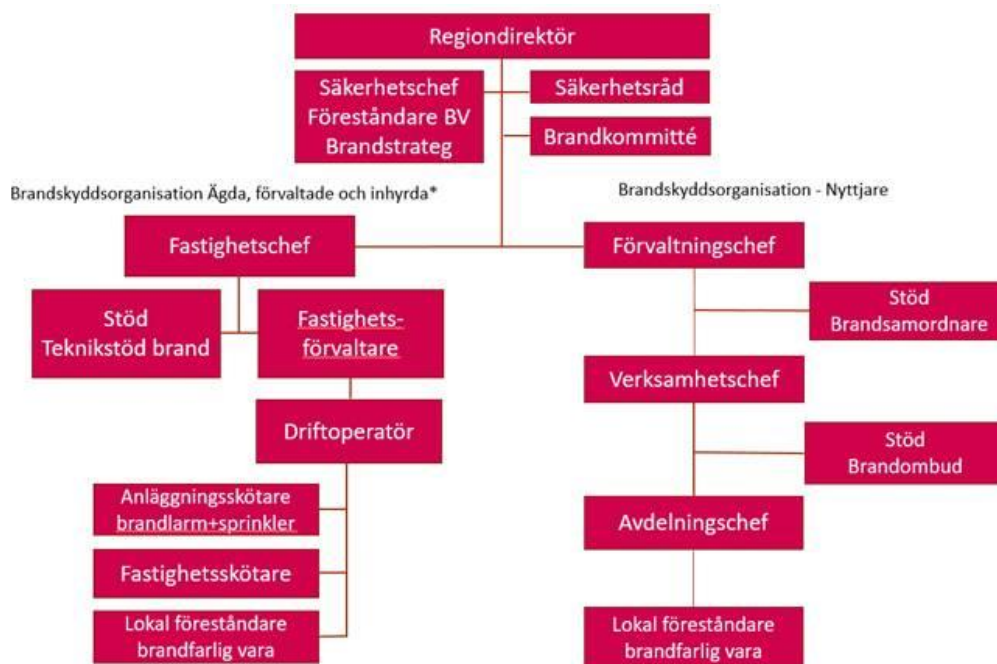
3 Resultat av granskningen

3.1 Organisationsbeskrivning av centrala roller i brandskyddsarbetet i Region Dalarna

Ytterst är regiondirektören ansvarig för brandskyddsarbetet i Region Dalarna. Linjechefer ansvarar för genomförande, uppföljning och rapportering av brandskyddsarbetet inom sin verksamhet. Som stöd finns säkerhetschef, föreståndaren för brandfarlig vara/brandstrateg, brandsamordnare och brandombud. Fastighetsförvaltningen är ansvarig för det byggnadstekniska brandskyddet medan verksamhet är ansvariga för det organisatoriska brandskyddet som innefattar utbildning, övning, nödlägesplaner och information till personal.

Sedan 2021 finns en brandstrateg på regionstyrelsens centrala förvaltning som arbetar regionövergripande med brandskydd och en brandsamordnare från hälso- och sjukvårdsförvaltningen som arbetar strategiskt med brandskydd inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Övriga förvaltningar har en utsedd brandsamordnare som hanterar det operativa organisatoriska systematiska brandskyddsarbetet inom respektive förvaltning. Utöver dessa finns också utpekade brandombud på verksamhetsnivå i respektive förvaltning vars uppgift är att informera, utbilda och stödja anställda i brandskyddsfrågor.

Tabell 1. Organisationsbeskrivning brandskydd Region Dalarna

*Inhyrda fastigheter där Regionfastigheter ansvarar för hyreskontrakt gentemot fastighetsägaren.

3.2 Genomförda åtgärder efter föregående granskning

Föregående granskning om brandskydd gav två rekommendationer vardera till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden. I följande tabell presenteras genomförda åtgärder efter föregående gransknings rekommendationer.

Tabell 2. Genomförda åtgärder efter rekommendationer

Mot bakgrund av granskningen rekommenderade KPMG Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden att:	
Rekommendation	Vidtagna åtgärder
Vidta åtgärder för att säkerställa att utbildningar övningar, riskanalyser vid överbeläggning och uppföljningar sker i den omfattning som utbildningsplanen m.m. anger	<p>Den 15 mars 2022 antogs en reviderad utbildningsplan för brandskyddsutbildningar inom hela Region Dalarna.</p> <p>Verksamheter genomför brandövningar men regionen har ingen statistik på antalet eftersom det saknas rapporteringssystem.</p> <p>Enligt intervjuer och skriftligt material från årsrapporten för det systematiska brandskyddsarbete för 2021 är överbeläggningar inte ett problem i samma utsträckning som innan då verksamheterna i regel inte skriver in fler patienter än vad som svarar mot tillgängliga platser. Enligt brandstrategen ska detta utredas vidare under 2022.</p>
Mot bakgrund av granskningen rekommenderade KPMG Regionstyrelsen att:	
Vidta åtgärder för att säkerställa att Region Dalarna har en aktuell förteckning över brandskyddsombud	Vid intervjuer uppger brandstrateg och brandsamordnare för hälso- och sjukvård att det vid tillfället för granskningen finns en förteckning över brandskyddsombuden. Denna uppdateras med okänt intervall och kan därför ej betraktas som aktuell.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderade KPMG Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

Säkerställa att egenkontroller av brandskyddsarbetet sker i tillräcklig omfattning

Enligt uppgift finns det ett digitalt avvikelssystem. Dock saknas egenkontrollen i det systemet vid tillfället för granskningen. Arbetet förväntas pågå under 2022.

3.2.1 Yttrande

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrande 2019-12-03 har tillsammans med regionstyrelsens yttrande presenterats vid regionstyrelsens möte 2020-02-10 (Dnr RD19/04949).

Av yttrandet framgår att Region Dalarna hörsammar revisionens rekommendationer. Fyra åtgärder fem aktiviteter presenteras i yttrandet och redovisas nedan.

Åtgärd 1: Genomföra riskbedömningar i syfte att bedöma hur många patienter som kan utrymmas på grund av brand i syfte att säkerställa utrymning innan kritiska förhållanden uppstår. Av egenkontrollen för brand ska det framgå att verksamheten har en rutin för att genomföra riskbedömningar vid eventuella överbeläggningar.

Kommentar: Enligt centralt placerad brandstrateg, hälso-och sjukvårdens brandsamordnare och tillfrågade verksamhetschefer upplevs inte detta som ett problem i verksamheterna inom hälso- och sjukvården då verksamheterna har få överbeläggningar och tillräckliga rutiner för att hantera en eventuell överbeläggning.

Åtgärd 2: Renodla det strategiska regionövergripande arbetet från det operativa organisatoriska systematiska brandskyddsarbetet inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Central förvaltning. Idag utförs hela det uppdraget av en person. Övriga förvaltningar har en utsedd brandsamordnare som hanterar det operativa organisatoriska systematiska brandskyddsarbetet inom respektive förvaltning.

Kommentar: Sedan 2021 finns en central brandstrateg och en brandsamordnare på hälso- och sjukvårdsförvaltningen som arbetar med det strategiska brandskyddsarbetet.

Åtgärd 3: Egenkontrollen som finns idag görs obligatorisk via digitalt system samt en tydlig rapportering i linjen ger ledningen på respektive nivå en god bild över hur det systematiska brandskyddsarbetet går.

2022-05-06

Kommentar: Rapporteringen av egenkontrollen har vid tillfället för granskningen inte implementerats i det gemensamma digitala verksamhetssystemet.

Åtgärd 4: Regionfastigheters nya portal med ny checklista för brandskydd ger möjlighet till kontroll om vad som utförs hos verksamheter och var de största bristerna finns. Det ger statistik och nyckeltal för bedömning i om arbetet sker enligt plan eller om korrigerande åtgärder behöver vidtas. Om utfallet med den nya checklistan visar ytterligare behov av uppföljning görs utredning om ett separat systematiskt brandskyddsarbete (SBA) system ska införskaffas.

Kommentar: Enligt årsrapporten för systematiskt brandskyddsarbete för 2021 visar statistik att cirka hälften inte genomfört aktiviteter och dokumenterat dessa genom den obligatoriska checklistan för brand som ska göras på Regionfastigheters portal 2 gånger/år. Parallellt uppges i intervjuer att det antas finnas verksamheter som genomför aktiviteterna i checklistan utan att registrera dem. Arbete kommer att påbörjas under 2022 för att hitta ett nytt system.

Aktivitet 1: Regionen har fyra steg i brandskyddsutbildningen. Steg 3 som är "Brandskyddsutbildning för chefer och brandombud" förlängs från 3 till 6 timmar för att fördjupa kunskaper inom byggnadstekniskt och organisatoriskt brandskydd.

Kommentar: Enligt uppgift har utbildningens längd utökats enligt plan.

Aktivitet 2: Analys pågår för i vilket system ombudsrollerna ska registreras för att synliggöra vilka ombud som finns alternativt saknas i respektive verksamhet.

Kommentar: En modul till verksamhetssystemet Heroma har upphandlats för syftet. Dock har det på grund av överklagad upphandling och Covid-19 tagit längre tid än planerat och vid tillfället för granskningen används systemet inte för registrering.

Aktivitet 3: HR-direktör får i uppdrag att ta fram förslag till lärplattform som är gemensam för all utbildning inom regionen och ger tydlighet i systematik kring utbildningar, information och utbildningsregister.

Kommentar: Vid tillfället för granskningen finns det enligt uppgift ingen gemensam lärplattform.

Aktivitet 4: Regionens ledningssystem utvecklas för att utgöra ett bättre stöd för chefer och stödfunktioner gällande brandskyddsarbetet.

Kommentar: Vid tillfället för granskningen har ingen sådan utvecklig genomförts hittills, men det uppges finnas ambitioner att hitta ett nytt system för att hantera checklistorna för brand och detsamma gäller för ombudsregistrering av brandombud.

Aktivitet 5: Stödfunktioner inom olika säkerhetsområden ska ha ett tydligare samarbete för att dra nytta av varandras erfarenheter och minska sårbarheten.

Kommentar: Brandkommittén startades upp igen efter att den har varit vilande en period. Under 2021 träffades representanter från varje förvaltning fyra gånger och möten har även planerats under 2022.

3.2.2 Bedömning

Vår bedömning är att berörda nämnder inte har säkerställt att synpunkter och rekommendationer från revisorernas tidigare uppföljning har beaktats. Vidare är vår bedömning att åtgärderna i yttrandet till stora delar inte har verkställts. Baserat på detta är vår övergripande bedömning att de vidtagna åtgärderna enbart till viss del varit ändamålsenliga och inneburit ett stärkt brandskyddsarbete.

3.3 Systematiskt brandskyddsarbete i Region Dalarna

Den centrala brandstrategen och brandsamordnaren för hälso-och sjukvårdsförvaltningen uppger att arbetet med det systematiska brandskyddsarbetet behöver stärkas. Av årsrapporten för det systematiska brandskyddsarbetet 2021 framgår det att regionens egen bedömning är att centrala roller inte har tillräcklig kontroll och kunskap om vilken omfattning det systematiska brandskyddsarbetet utförs i hela regionen.

3.3.1 Brandskyddsutbildning

En reviderad utbildningsplan för brandskyddsutbildningar i Region Dalarna beslutades våren 2022 (2022-03-15). Syftet med utbildningsplanen är att säkerställa att regionens medarbetare, vikarier, studenter och inhyrd personal har rätt kompetens om regionens brandskyddsarbete. All personal i Region Dalarna ska utbilda sig enligt beslutad utbildningsplan.

Enligt utbildningsplanen ska förvaltnings-, områdes- och verksamhetschefer eller motsvarande ta del av information och utbildning kring det systematiska brandskyddsarbetet och tillse att brandsamordnare, ansvariga chefer och brandombud utbildas för att kunna bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.

Respektive chef med personalansvar ansvarar för att alla medarbetare, vikarier, studenter och inhyrd personal är rätt utbildade för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Verksamheter och enskilda medarbetare har ett ansvar att själva påtala behov samt att delta på utbildningar.

Nyanställda, vikarier, studenter och inhyrd personal ska genomföra en brandskyddsutbildning. Detta ska genomföras inom ramen för introduktionsprogram i anslutning till anställningen eller av ansvarig chef/brandombud verksam på arbetsplatsen. Enligt uppgift finns det vid tillfället för granskningen inte en gemensam mall för hur introduktionen ska genomföras. Däremot finns i utbildningsplanen ett antal punkter som ska lyftas vid en introduktion och dessa är genomgång av arbetsplatsens brandskyddsorganisation,

larmrutiner, nödlägesplan, brandkort, utrymningsvägar/utrymningsplan och släckutrustning.

Utbildning steg 1 och steg 2 är fortsättningen på brandskyddsutbildningen och dessa moment ska genomföras av alla anställda inom Region Dalarna. Därefter finns ett steg 3 som riktar sig till ansvariga chefer och brandombud. Utöver dessa finns fler fördjupade utbildningar för till exempel brandsamordnare och personal som hanterar brandfarlig vara.

Enligt den centrala brandstrategen och hälso- och sjukvårdens brandsamordnare har antalet deltagare på brandskyddsutbildningen ökat under perioden 2019-2021. Trots ökningen är det enbart 50-60% som genomfört de obligatoriska utbildningarna (steg 1 och steg 2).

Anställda kallas inte till utbildningar utan de anmäler sig själva och det uppges vara en anledning till att antalet deltagare fortsatt är lågt. Förklaringen till ökningen 2019-2021 uppges snarare vara brandsamordnarnas uppsökande arbete i verksamheterna och att egenkontrollen fått större genomslag hos chefer i regionen under 2020/2021.

Enligt årsrapporten för systematiskt brandskyddsarbetet 2021 genomför verksamheterna brandövningar men regionen har ingen statistik på antalet genomförda övningar eftersom det saknas rapporteringssystem.

3.3.2 Brandkort

Region Dalarna har en gemensam grundmall för så kallade brandkort. Brandkorten består av fyra kort med instruktioner på. Till brandkorten finns även en checklista för att stämna av att varje uppgift enligt brandkorten har genomförts.

Första personen som upptäcker brand tar kort ett och har uppdraget att undersöka var det larmar, vid brand larma och om möjligt påbörja släckning. Andra personen tar kort två och sätter på sig en reflexväst och larmar SOS 112 och regionens växel. Tredje personen tar kort tre och ansvarar för att genomsöka lokalen och påbörja utrymning. Den tredje personen rapporterar till person två med reflexväst. Slutligen tar den fjärde personen kort nummer fyra och stänger av eventuella gasledningar och tar med kritisk medicin och utrustning samt möter upp övrig personal från andra avdelningar. Den fjärde personen rapporterar till person två med reflexväst.

Brandkorten ska anpassas efter respektive verksamhet. Brandsamordnaren för hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppger att de flesta verksamheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen har brandkort men inte alla.

3.3.3 Brandskyddskommittén

Under 2021 återinfördes brandkommittén som består av brandsamordnare från varje förvaltning efter ett antal månaders uppehåll i samband med regionens

omorganisation . Syftet med kommittén är att öka samverkan och kunskap i det systematiska brandskyddsarbetet. Brandkommittén har bland annat ansvar för att upprätta en utbildningsplan där det framgår med vilka intervaller personal ska utbildas inom brandskydd. Kommittén har haft fyra möten under 2021 och planerar även att ha det under 2022.

Tidigare granskningar gällande brandskydd har lyft frågan om en stödjande resurs vid samtliga sjukhus. Under våren 2022 följde brandkommittén upp frågan genom en intern enkät.

Förslaget enligt enkäten var att en eventuell stödfunktion kan ersätta utbildningssteg 2 (dock inte de praktiska släckövningarna som ingår i steget). Tanken med stödfunktionen är att rollen ska vara behjälpliga med utbildning, övningar och uppföljning av brandskyddet.

Enkäten visade att förvaltningarna upplevde att det fanns behov av att både behålla steg 2 som del av utbildning och en stödfunktion. Vid tillfället för granskningen pågår fortfarande utredning av denna fråga.

3.3.4 Brandskyddsarbetet i hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Ett urval av verksamheter med tillhörande brandombud inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen har uppskattat pågående brandskyddsarbete utifrån ett antal frågor.

Åtta av åtta tillfrågade verksamheter svarade att det finns en god kännedom om riktlinjerna kring brandskydd med tillhörande dokumenthierarki. Samtliga uppger att det genomförs en utbildning vid nyanställning och/eller introduktion till arbetsplatsen. Brandskyddet säkerställs enligt tillfrågade genom att anställda dels får en introduktion till arbetsplatsen, dels genomgår utbildning steg 1 och steg 2. Brandskyddsarbetet uppges i varierande grad diskuteras på arbetsplatsträffar. Nya eller ändrade rutiner inklusive brandskydd delas i regel på arbetsplatsträffar.

Av de tillfrågade åtta verksamheterna uppger fyra verksamheter att de har rutiner för eventuell överbeläggning medan resterande inte har överbeläggningar och därför inte har några specifika rutiner kring detta.

Åtta av tolv tillfrågade brandombud uppger samtliga att brandskyddet upplevs ha fått ökad prioritet under de tre senaste åren eller sedan de började rollen som brandombud. I och med att prioriteringen har ökat upplevs också kunskapen kring brandskyddsarbetet och risker kopplat till det ha ökat i respektive verksamhet.

Tillfrågade brandombud delar bilden att brandskyddsutbildningen genomförs med all ny personal. Information om brandskyddsarbetet uppges vidare lyftas på arbetsplatsträffar men även vid sjuksköterske- och undersköterskemöten och vid studiedagar.

På frågan om tillfrågade brandombud upplever att de har goda förutsättningar för att genomföra arbetet som ingår i rollen som brandombud svarar majoriteten att verksamhetschefer prioriterar brandskydd och ser till att brandombuden får tid för att sköta arbetsuppgifter kopplat till detta. Utöver det tillägger flera brandombud att de upplever att de får bra stöd från hälso- och sjukvårdsförvaltningens brandsamordnare. I svaren från brandombuden framgår det även att en verksamhet har planerat in ett möte med hälso- och sjukvårdsförvaltningens brandsamordnare senare i vår för att diskutera brandskyddsfrågor.

Ordförande i regionstyrelsen och ordförande i hälso-och sjukvårdsnämnden uppger båda att krishantering och säkerhetsfrågor har fått en högre politiskt prioritet de senaste åren och i det ingår brandskydd.

3.3.5 Bedömning

Vi kan konstatera att ett antal förändringar har genomförts gällande brandskyddet sedan föregående granskning. Omorganisationen med en central brandstrateg och en brandsamordnare inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen ser vi positivt på. Brandkommittén och den reviderade utbildningsplanen stärker både samverkan och kunskapen om brandskydd i regionen.

Detta stämmer överens med uppfattningen hos tillfrågade politiker, verksamhetschefer och brandombud som alla delar bilden av att prioriteten i brandskyddsarbetet till viss del har ökat under de senaste åren. Genom detta bedömer vi att tydligheten i brandskyddsarbetet har ökat.

Däremot kan vi se att kontrollen och uppföljningen av brandskyddsarbetet har brister. Vid tillfället för granskningen är deltagarantalet på brandskyddsutbildningen steg 1 och 2 fortsatt låga, det finns verksamheter som fortfarande inte använder brandkortet i brandskyddsarbetet och övningar rapporteras inte in. Det innebär att det inte finns någon övergripande statistik på hur ofta verksamheterna övar.

Vår bedömning är således att det systematiska brandskyddsarbetet idag enbart till viss del kan betraktas som tillräckligt och effektivt vid granskande enheter. Denna bedömning baseras på ovan nämnda iakttagelser och att regionen enligt årsrapporten 2021 själva uppskattar att de inte har tillräcklig kontroll och kunskap om i vilken utsträckning det systematiska brandskyddet genomförs.

I de fall verksamheterna har överbeläggningar uppskattar de själva att det finns riktlinjer med tydligt mandat för att genomföra riskbedömningar vid överbeläggningar. Vi kan utöver detta inte bedöma om det finns tydligt mandat för riskbedömningar och överbeläggningar i respektive verksamhet inom hälso-och

sjukvårdsförvaltningen då vi inte har erhållit underlag från varje verksamhet utan från ett urval av verksamheter.

3.4 Covid-19 pandemins effekter på brandskyddsarbetet

Hälso- och sjukvårdens brandsamordnare uppger att Covid-19 pandemin har påverkat brandskyddet på förvaltningen på flera sätt men framför allt när det gäller prioritering. För att arbetet med brandskydd inte skulle utgå helt gjordes utbildning för brandskydd om från fysisk till digital form. Det möjliggjorde för brandombud att genomföra utbildning på distans och även pausa vid behov.

Under Covid-19 pandemin har personal omflyttats eller tillfälligt bytt arbetsplats. Tillfrågade verksamheter uppger samtliga att nyanställda eller nya på arbetsplatsen får en introduktion i brandskyddsarbetet.

Initialt i Covid-19 pandemin var ett vanligt förekommande problem ur en brandskyddssynpunkt att det inte fanns några centrala lager för skyddsmaterial, handsprit och till viss del syrgas. Till exempel uppges rullvagnar med kartonger med handsprit stått placerade på olämpliga ställen, till stor del för att leveranser inte kom i utsatt tid och det ledde till att det antingen fanns för lite eller för mycket skyddsmaterial.

Överbeläggningar uppges av tillfrågade verksamheter inte vara ett problem i Region Dalarna överlag och inte heller under Covid-19 pandemin. Enligt hälso- och sjukvårdens brandsamordnare har vissa verksamheter öppnat tomma avdelningar för att hantera Covid-19 patienter och genom det inte fått överbeläggningar.

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att Covid-19 pandemin till viss del har påverkat förutsättningarna för att upprätthålla ett fullgott brandskyddsarbete. Personal som omflyttats eller tillfälligt bytt arbetsplats uppges ha fått en introduktion i brandskyddsarbetet. Brandskyddsutbildningarna ändrades från fysisk till digital form för att möjliggöra utbildning trots pågående pandemi. Bristen på förvaringsmöjligheter för skyddsmaterial och medicinskt utrustning uppges vara en av de största utmaningarna för brandskyddet under pandemin.

3.5 Övriga frågeställningar som är relevanta

Regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens internkontrollplaner för 2022 behandlar inte frågan om brandskydd. Uppföljning av brandskyddsarbetet uppges främst ske genom uppföljningsaktiviteten 'Ledningens genomgång' där säkerhetschefen presenterar en sammanställd bedömning av året där den årliga rapporten för brandskydd ingår. Hälso- och sjukvårdsdirektören uppger att

Region Dalarna

Granskning av brandskydds-arbetet

2022-05-06

brandsamordnaren för hälso- och sjukvård under våren 2022 har presenterat föregående granskning från 2019 och nuvarande utvecklingsbehov.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat brandfarlig vara som ett riskområde kopplat till brandskydd. Enligt regionens årliga rapport för brandskydd 2021 finns det vid tillfället för granskningen inte tillstånd för brandfarlig vara för Mora, Avesta och Ludvika lasarett. Falu lasarett måste också uppdatera sitt tillstånd då mer brandfarlig gas tillkommit sedan föregående tillstånd lämnades. I och med att tillstånd saknas kan räddningstjänsten i Dalarna skicka förelägganden med vite som följd. Detta är dock ett arbete som uppges pågå vid tillfället för granskningen.

Region Dalarna
Granskning av brandskydds-arbetet

2022-05-06

Datum som ovan

KPMG AB

DocuSigned by:
Per Naarttjärvi
6E772C8F718340E...
— Per Naarttjärvi
— *Certifierad kommunal
revisor*

DocuSigned by:
Elena Alvarez Blomgren
0927BB523745474...
— Elena Alvarez
Blomgren
— *Kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.